

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011673
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121011673.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci odsúdeného J. A., nar. X. H. XXXX v Y., trvale bytom U. J., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 1. decembra 2021, č. k. 29PP/177/2021-39, na neverejnóm zasadnutí konanom dňa 15. februára 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného J. A. zamietla.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku zamietol žiadosť odsúdeného o prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Senica z 25. novembra 2019, sp. zn. 2T/147/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 30. januára 2020, sp. zn. 5To/1/2020.

2. Okresný súd k formálnej podmienke, t. j. k vykonaniu potrebnej časti z uloženého trestu odňatia slobody uviedol, že odsúdený túto podmienku splnil.

3. K prvej materiálnej podmienke, t. j. že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie okresný súd uviedol, že aj túto podmienku odsúdený splnil, pričom okresný súd poukázal na hodnotenie riaditeľa ústavu.

4. K druhej materiálnej podmienke, t. j. že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život okresný súd uviedol, že túto podmienku nepovažuje za splnenú. Okresný súd poukázal na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý bol doposiaľ dvanásťkrát súdne trestaný a povahu trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Podľa okresného súdu zjavné kriminálne sklony odsúdeného počas pobytu na slobode neumožňujú dospieť k záveru, že od odsúdeného možno očakávať vedenie riadneho života, o čom svedčí aj skutočnosť, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadne ponaučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Okresný súd ďalej uviedol, že v prípade odsúdeného prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred odsúdeným ako páchatelom trestnej činnosti, pričom na tomto závere nič nemenia ani príslub zabezpečenia zamestnania a ubytovania, či odsúdeným prezentovaný kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti a príslub vedenia riadneho života. Okresný súd poukázal na to, že v prípade odsúdeného nejde len o jednorazové vybočenie z riadneho spôsobu života, ale o opakované sklony k páchaniu trestnej činnosti. U viacnásobných recidivistov, ktorí sa opakovane dopúšťajú závažnej alebo druhovo totožnej trestnej činnosti ich osobnostné narušenie poskytuje iba veľmi slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustili. Okresný súd k poukazu obhajkyne, že viaceré z predchádzajúcich odsúdení má odsúdený už zahladené uviedol, že pri posudzovaní prognózy vedenia riadneho života súd môže a má prihliadnuť i na predchádzajúce odsúdenia, aby mohol starostlivo vyhodnotiť, či sú u odsúdeného dané podmienky na prípadný pozitívny výsledok v tomto

smere. Hoci viaceré predchádzajúce odsúdenia boli odsúdenému už zahladené, táto skutočnosť nebráni súdu pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného prihliadať na skutočnosť, že páchatel už v minulosti spáchal trestný čin. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienenom prepustení z výkonu trestu. Opakované negatívne správanie odsúdeného po jeho predchádzajúcom odsúdení, hoci i zahladenom, takúto záruku napriek uplynutiu určitej doby medzi jednotlivými odsúdeniami podľa okresného súdu nedáva.

5. Proti uzneseniu okresného súdu odsúdený priamo na verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť, ktorú písomne odôvodnila jeho obhajkyňa. Prokurátor sa práva podať sťažnosť proti napadnutému uzneseniu po jeho vyhlásení vzdal.

6. Obhajkyňa v odôvodnení sťažnosti uviedla, že pri reálnom a objektívnom posúdení celého trestného spisu a správania odsúdeného, ďalej skutočností, ktoré sú relevantné a determinujúce pre rozhodnutie o podmienenom prepustení nemožno prijať iný záver ako ten, že odsúdený splňa všetky podmienky na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Obhajkyňa ďalej uviedla, že hodnotenie nesplnenia druhej materiálnej podmienky okresným súdom odráža formalistický prístup pri hodnotení očakávania vedenia riadneho života odsúdeným v budúcnosti. Podľa obhajkyne zjednodušujúca a mechanická prax súdov predvídať, že trestná činnosť spáchaná odsúdeným v minulosti bude automaticky viesť k páchaniu trestnej činnosti v budúcnosti, je neprijateľná, pričom zohľadnenie trestnej minulosti je postupom v rozpore so zásadou dvojitého pričítania a rovnako tak nie je možné prihliadať na zahladené odsúdenia. Podľa obhajkyne je potrebné zohľadniť aktuálne poznatky o osobnosti odsúdeného, stave jeho nápravy a možnosti jeho vnútornej premeny. Obhajkyňa súhlasí s tým, že pri posudzovaní podmienok na podmienené prepustenie trestná minulosť odsúdeného vo všeobecnosti predstavuje dôležité hľadisko, avšak hodnotenie prognózy riadneho vedenia života v budúcnosti zásadne nemôže byť založené len na nej.

7. Obhajkyňa poukázala na nález Ústavného súdu Českej republiky z 28. novembra 2018, sp. zn. II. ÚS 482/18, podľa ktorého bez zasadenia do kontextu kriminálnej kariéry a života odsúdeného nie je samé o sebe určujúce, koľkokrát bol odsúdený potrestaný, koľkokrát bol odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody či koľkokrát sa neosvedčil po podmienenom prepustení, dokonca žiadna z týchto skutočností sama o sebe nemôže vylúčiť možnosť podmieneného prepustenia, pokiaľ odsúdený skutočne zmenil svoj život. Podľa citovaného nálezu nie je možné vylúčiť možnosť podmieneného prepustenia pre akúkoľvek definovanú skupinu odsúdených, a to ani u chronických recidivistov či páchatelov závažnej kriminality, ak zákonodarca všeobecne pripustil možnosť podmieneného prepustenia u všetkých odsúdených. Hodnotenie očakávania riadneho vedenia života po podmienenom prepustení nie je možné založiť len na počtoch odsúdení či výkonov nepodmieneného trestu odňatia slobody, pretože takéto údaje sú príliš zovšeobecňujúce pre úsudok o možnom budúcom vedení riadneho vedenia života odsúdeného v konkrétnom prípade. Nutné je analyzovať vývoj trestnej činnosti odsúdeného z hľadiska jej frekvencie a závažnosti a je potrebné mať na pamäti, že podľa kriminologických výskumov dochádza k opusteniu kriminálnej dráhy postupne.

8. Obhajkyňa ďalej poukázala na to, že jednou z možností, ako ochrániť spoločnosť pred prípadnou recidívou a naďalej viesť odsúdeného k riadnemu životu sú aj primerané obmedzenia a povinnosti smerujúce k tomu, aby podmienené prepustenie viedol riadny život. Obhajkyňa preto zhrnula, že v prípade odsúdeného je splnená aj druhá materiálna podmienka na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, kladná prognóza riadneho vedenia života je daná, odsúdený má zabezpečené adekvátne materiálne a sociálne zázemie (zamestnanie, ubytovanie a kontakty s rodinou), pričom práve tieto faktory ovplyvňujú možnosť reintegrácie odsúdeného do spoločnosti.

9. Obhajkyňa napokon poukázala na porušenie ustanovenia § 415 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého súd rozhodne žiadosti odsúdeného na podmienené prepustenie najneskôr do 60 dní odo dňa jeho doručenia, pričom žiadosť odsúdeného bola okresnému súdu doručená už 13. augusta 2021 a okresný súd o nej rozhodol až 1. decembra 2021, čím okresný súd zásadne porušil právo odsúdeného na

obhajobu v širšom zmysle, ale zároveň rozhodoval arbitrárne bez akéhokoľvek zákonného podkladu, čo je v právnom štáte neprípustné. Obhajkyňa v tejto súvislosti poukazuje na rozhodovaciu činnosť ESLP, Ústavného súdu SR ako aj Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej arbitrárnosť súdov pri rozhodovaní je zásadne neprípustná, takéto rozhodnutia sú rozhodnutiami nezákonnými, nakoľko negarantujú právo jednotlivca na spravodlivý proces a musia byť ako nezákonné zrušené. Obhajkyňa preto navrhla, aby krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a rozhodol tak, že odsúdeného podmienične prepustí z výkonu trestu odňatia slobody.

10. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku Pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

11. Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku Nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak
a) nie je prípustná,
b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
c) nie je dôvodná.

12. Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku Ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,
a) rozhodne vo veci sám, alebo
b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) až f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3, 4 alebo 10, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

13. Podľa § 194 ods. 2 Trestného poriadku Ak je chybná len časť napadnutého uznesenia a možno ju oddeliť od ostatných alebo ak sa týka sťažnosť len časti uznesenia, obmedzí nadriadený orgán svoje rozhodnutie podľa odseku 1 len na túto časť.

14. Krajský súd na základe riadne a včas podanej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

15. Preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Senica z 25. novembra 2019, sp. zn. 2T/147/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 30. januára 2020, sp. zn. 5To/1/2020. Odsúdený bol predmetným rozsudkom Okresného súdu Senica uznaný vinným zo spáchania zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného zákona, kde poškodenou je jeho matka J. A., nar. XXXX. Zo skráteného výpisu odsúdeného vyplýva, že so zohľadnením započítania väzby má odsúdený evidovaný začiatok trestu od 1. augusta 2019, trest začal vykonávať od 30. januára 2020 a predpokladaný koniec trestu má mať 1. augusta 2022.

16. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na možnosť podmieničného prepustenia krajský súd uvádza, že záver okresného súdu je správny, čo vyplýva zo skráteného výpisu odsúdeného, pretože odsúdený už vykonal dve tretiny z uloženého trestu odňatia slobody.

17. Okresný súd tiež konštatoval splnenie prvej materiálnej podmienky na možnosť podmieničného prepustenia odsúdeného, a to že odsúdený svojim správaním a plnením povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Z hodnotenia riaditeľa ústavu z 20. augusta 2021 vyplýva, že odsúdený počas výkonu trestu nebol disciplinárne odmenený a disciplinárne tresty evidované nemá. V hodnotení sa uvádza, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu nebolo vždy na požadovanej

úrovni, nakoľko porušil povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť, že utrpel úraz. Zástupca ústavu na verejnom zasadnutí uviedol, že odsúdenému bola udelená dňa 27. augusta 2021 disciplinárna odmena za plnenie si pracovných povinností. Okresný súd sa v napadnutom uznesení bližšie nevenuje odôvodneniu splnenia prvej materiálnej podmienky, len stroho poukazuje na hodnotenie odsúdeného ústavom.

18. Obhajkyňa odsúdeného pri koncipovaní odôvodnenia sťažnosti odsúdeného vychádzala z obsahu nálezu Ústavného súdu Českej republiky z 28. novembra 2018, sp. zn. II. ÚS 482/18, v ktorom sa Ústavný súd Českej republiky pokúsil vysvetliť, ako by súdy mali pristupovať k hodnoteniu splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie. Keďže právna úprava podmiennečného prepustenia je v Českej republike (pokiaľ ide o splnenie troch podmienok) totožná s právnou úpravou platnou v Slovenskej republike, je možné z predmetného nálezu a záverov v ňom obsiahnutých vychádzať aj v prejednávacom prípade.

19. Vo vzťahu k preukázaniu polepšenia možno súhlasiť s názorom, že nie každý aspekt chovania či splnená alebo nespĺnená povinnosť odsúdeného znamená jeho polepšenie či nepolepšenie a môže byť relevantná pri posudzovaní splnenia tejto podmienky. Polepšeniu môže príkladmo nasvedčovať, ak sa odsúdený zúčastňuje programov určených na predchádzanie trestnej činnosti, rozpozná a reflektuje okolnosti, ktoré v minulosti prispeli k tomu, že páchal trestnú činnosť, pracuje, napriek tomu, že pred nástupom trestu bol dlhodobo nezamestnaný, zlepšuje svoje znalosti a schopnosti s cieľom uplatniť sa v spoločnosti, získava náhľad na svoju trestnú minulosť a úprimne ľutuje svoje konanie. Vo všeobecnosti ale nie je vhodné vychádzať iba z počtu získaných disciplinárnych odmien a uložených disciplinárnych trestov, pretože taký počet bez uvedenia, za čo boli uložené, nemá výpovednú hodnotu z hľadiska polepšenia a nápravy. Primárne je preto potrebné hodnotiť, za čo boli odsúdenému uložené disciplinárne odmeny a tresty a nie koľko mu ich bolo uložených. Za prejav polepšenia či nepolepšenia odsúdeného nie je možné bez bližšieho odôvodnenia považovať jednoduché skutočnosti neviazané na zmenu vnútorného postoja odsúdeného, ako napríklad upratovacie práce či naopak neporiadok na cele. Platí však, že každý odsúdený žiadajúci o podmiennečné prepustenie by spravidla mal získať aspoň nejakú disciplinárnu odmenu. Ak sa tak nestalo, alebo pokiaľ má odsúdený nezahladený disciplinárny trest, môže to svedčiť o tom, že k polepšeniu nemuselo prísť. Avšak aj v prípade, že odsúdený disciplinárnu odmenu nezískal, je potrebné skúmať argumenty a iné skutočnosti, ktoré môžu svedčiť o skutočnom polepšení odsúdeného bez ohľadu na neexistenciu disciplinárnych odmien či naopak existenciu nezahladených disciplinárnych trestov.

20. Okresný súd na verejnom zasadnutí neskúmal, kedy bol odsúdený disciplinárne potrestaný a kedy došlo k zahladeniu tohto potrestania. Na výzvu krajského súdu ústav oznámil, že odsúdený bol disciplinárne potrestaný dňa 22. septembra 2020 a k zahladeniu tohto potrestania došlo dňa 30. marca 2021 podľa § 61 ods. 5 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého Ak odsúdený spĺňa podmienky na udelenie disciplinárnej odmeny, môže mu príslušník zboru, ktorý disciplinárny trest uložil, alebo príslušník zboru s rovnakou alebo vyššou disciplinárnou právomocou namiesto udelenia disciplinárnej odmeny zahladiť disciplinárny trest, nie však skôr ako tri mesiace od vykonania rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu. Pokiaľ ide o porušenie predmetnej povinnosti, t. j. že odsúdený bez zbytočného odkladu neoznámil, že utrpel úraz krajský súd uzatvára, že takéto porušenie povinnosti nemá žiaden vzťah k procesu polepšenia, preto toto disciplinárne potrestanie nemôže znamenať, že sa odsúdený nepolepšil. Z dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí vyplynulo, že odsúdený bol disciplinárne odmenený dňa 27. augusta 2021 za plnenie si pracovných povinností a podmienky na udelenie prvej disciplinárnej odmeny splnil v mesiaci marec 2021, pričom namiesto jej udelenia mu bol zahladený disciplinárny trest.

21. Hodnotenie odsúdeného neuvádza, aký má odsúdený postoj k svojej predchádzajúcej trestnej činnosti, pričom odsúdený v žiadosti doručenej okresnému súdu dňa 13. augusta 2021 použil formuláciu, že mu dňa 1. augusta 2021 „vznikol nárok na podanie žiadosti o podmiennečné prepustenie...“. Odsúdený na verejnom zasadnutí na otázku obhajkyne, aký je v súčasnosti jeho postoj k odsúdeniu uviedol len toľko, že urobil chybu a ľutuje to, pričom verí, že v budúcnosti sa také veci nebudú opakovať, pretože už má svoje roky. Odsúdený teda predpokladá, že páchať trestnú činnosť viac nebude nie preto, že by si uvedomil protiprávnosť svojho konania a chcel sa zmeniť, resp. sa už zmenil, ale preto, lebo „už má svoje roky“. Vyjadrenie odsúdeného o jeho ľútosti na verejnom zasadnutí krajský súd preto hodnotí len ako formálne. Pokiaľ ide o vyhodnotenie polepšenia odsúdeného, možno konštatovať, že odsúdený

počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody splnil v dvoch prípadoch podmienky na udelenie disciplinárnej odmeny, a to zohľadňujúc začiatok vykonávania trestu prvýkrát po 14-tich mesiacoch jeho výkonu. Uvedená skutočnosť však sama o sebe, ako to napokon vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu ČR, na ktorý obhajkyňa poukazuje, nepreukazuje, že sa odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody polepšil, pretože nevytvára nič o tom, či odsúdený rozpoznal a reflektuje okolnosti, ktoré v minulosti prispeli k tomu, že páchal trestnú činnosť a či na svoju predchádzajúcu trestnú činnosť získal náhľad. Krajský súd preto z hodnotenia ústavu na rozdiel od okresného súdu polepšenie odsúdeného nevyvodzuje.

22. Pokiaľ ide o splnenie druhej materiálnej podmienky krajský súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. januára 2020, sp. zn. 5To/1/2020, z ktorého vyplýva, že odsúdený sa už v minulosti v dvoch prípadoch dopustil prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona voči svojej matke, za čo bol právoplatne odsúdený Okresným súdom Senica v konaniach vedených pod sp. zn. 2T/40/2016 a 2T/5/2017 v oboch konaniach na nepodmienečné tresty odňatia slobody /bod 13 predmetného rozsudku/. Z odôvodnenia predmetného rozsudku ďalej vyplýva, že zo znaleckého posudku č. 50/2019 vypracovaného MUDr. Jaroslavou Struňákovou, MPH vyplynulo, že u odsúdeného existuje rozvinutá závislosť od alkoholu, avšak vzhľadom na absenciu akejkoľvek motivácie k liečbe, abstinencii a zmene osobnosti nie je liečba u neho vhodná a v budúcnosti nie je možné ani úspešnosť liečby očakávať / bod 14 predmetného rozsudku/. Potrebne je pritom zdôrazniť, že v trestnej veci Okresného súdu Senica vedenej pod sp. zn. 2T/40/2016 odsúdený trest vykonal dňa 22. mája 2016, pričom zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Senica z 15. mája 2017, sp. zn. 2T/5/2017 vyplýva, že odsúdený sa svojej matke začal opätovne vyhrážať už v mesiaci august 2016, teda tri mesiace po predchádzajúcom výkone trestu odňatia slobody. V trestnej veci Okresného súdu Senica vedenej pod sp. zn. 2T/5/2017 odsúdený trest vykonal dňa 20. júna 2017, pričom ďalšej trestnej činnosti voči svojej matke sa dopustil 1. augusta 2019, ako to vyplýva zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Senica z 25. novembra 2019, sp. zn. 2T/147/2019.

23. Na verejnom zasadnutí bol vypočutý svedok T. R., ktorý odsúdenému ponúka možnosť zamestnania a aj ubytovania, pričom svedok okrem iného uviedol, že má s odsúdeným z minulosti skúsenosť, pretože má stavebnú firmu a odsúdený už pre neho na živnosť pracoval a bol s ním spokojný. Svedok ďalej uviedol že zamestnanie pre odsúdeného je perspektíva vedenia riadneho života, pričom odsúdený nebude mať čas rozmyšľať nad ničím iným, než nad prácou. Z hodnotenia ústavu vo vzťahu k zamestnaniu odsúdeného vyplýva, že pred nástupom do výkonu trestu bol odsúdený nezamestnaný, pričom po absolvovaní základnej školy sa vyučil v odbore tesár, v ktorom odbore pracoval aj po skončení štúdia a pracoval aj ako závozník a vykonával rekonštrukčné, údržbárske a cestárske práce.

24. Nález ústavného súdu, na ktorý poukazuje obhajkyňa okrem iného uvádza, že všeobecne relevantným je samozrejme aj faktor trestnej minulosti odsúdeného, hoci prognóza vedenia riadneho života sa vzťahuje k budúcnosti, preto na jej nedostatok nie je možné usudzovať výlučne na základe minulého chovania odsúdeného. Navyiac ak by záver súdu o nenaplnení podmienky očakávania budúceho riadneho života odsúdeného bol založený primárne na okolnostiach či dôvodoch, ktoré hrali rolu skôr pri uložení trestu odňatia slobody, došlo by k porušeniu zákazu dvojitého pričítania vyplývajúceho z princípu ne bis in idem podľa čl. 40 ods. 5 Listiny. Trestná minulosť odsúdeného všeobecne predstavuje tiež dôležité hľadisko pri posudzovaní splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie, avšak hodnotenie prognózy vedenia riadneho života v budúcnosti zásadne nemôže byť založené len na nej. Zohľadniť je potrebné aj ďalšie, najmä aktuálne poznatky k osobe odsúdeného, stavu jeho nápravy a prostredie, v ktorom by sa odsúdený ocitol po prípadnom podmiennečnom prepustení na slobodu a zaoberať sa tiež okolnosťami spáchanej trestnej činnosti pri zameraní sa na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného.

25. Vychádzajúc aj zo záverov citovaného nálezu Ústavného súdu Českej republiky krajský súd uzatvára, že odsúdený nesplnil druhú materiálnu podmienku na podmiennečné prepustenie. Nie je to pritom len jeho trestná minulosť, ktorá ho z možnosti podmiennečného prepustenia diskvalifikuje. Okrem početnosti jeho odsúdení a ich časových súvislostí, na ktoré krajský súd poukazuje v bode 22 je to najmä osoba odsúdeného, ktorá nedáva záruku riadneho vedenia života po podmiennečnom prepustení. Odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody neurobil nič, aby eliminoval možnú recidívu. Odsúdený síce má zabezpečenú prácu a aj ubytovanie, ale to mal aj v minulosti a napriek tomu páchal trestnú činnosť, teda ani stabilný a legálny zdroj príjmov nebol tým faktorom, ktorý by spolupôsobil ako

prevencia páchania trestnej činnosti. Odsúdený má rozvinutú závislosť od alkoholu, o ktorej vie, avšak v tomto smere vo výkone trestu odňatia slobody neurobil nič, aby sa so svojou závislosťou keď už nie vyrovnal, tak aby ju dokázal zvládať, pričom za takúto aktivitu krajský súd nepovažuje zúčastňovanie sa komunitných stretnutí a prednášok zameraných „aj na tému závislosti“. Odsúdený sa k svojej závislosti na verejnom zasadnutí vôbec nevyjadril, nevyjadril sa ani k aktuálnemu vzťahu k svojej matke resp. k príčinám páchania trestnej činnosti voči svojej matke, preto okresný súd dospel k správne záveru, že od odsúdeného nie je možné dôvodne očakávať riadne vedenie života po prípadnom podmienenom prepustení.

26. Krajský súd uvádza, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Výkon uloženého trestu má na odsúdeného vplývať tak, aby došlo k jeho polepšeniu bez ohľadu na to, či bude alebo nebude podmiennečne prepustený. Podstatou úvah súdu pri rozhodovaní o návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného je v konečnom dôsledku ustálenie dôvodnosti predpokladu, že v odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je odsúdený vo výkone trestu s jediným cieľom dospieť k záveru, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že odsúdený v prípade podmieneného prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

27. Odsúdenému boli spočiatku ukladané podmiennečné tresty odňatia slobody, kedy súdy zjavne vychádzali z toho, že zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti možno nielen priamo, teda tým, že mu fyzicky znemožníme dopustiť sa určitého konania, a to uložením nepodmieneného trestu odňatia slobody, ale aj nepriamo, už samotnou existenciou podmiennečného trestu a obavou z jeho premenenia a nariadenia jeho výkonu, pričom ide o tzv. psychické zábrany a pôsobenie. Práve toto nepriame pôsobenie má v mnohých prípadoch výrazne hlbší a trvalejší prevýchovný charakter a účel trestu naplní skôr, než samotný nepodmienený trest odňatia slobody. Tento predpoklad sa žiaľ nenaplnil a odsúdenému boli následne opakovane ukladané nepodmiennečné tresty odňatia slobody.

28. Okresný súd preto podľa názoru krajského súdu správne ustálil, že v prípade odsúdeného je prognóza riadneho vedenia života po podmienenom prepustení značne neistá. Okresný súd preto správne nemohol dospieť k záveru, že odsúdený splnil aj druhú materiálnu podmienku na podmiennečné prepustenie odsúdeného.

29. K námietke obhajoby, že okresný súd o žiadosti odsúdeného nerozhodol v lehote 60 dní od jej doručenia krajský súd uvádza, že táto skutočnosť nemôže byť dôvodom na zrušenie napadnutého uznesenia a vyhovie žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie.

30. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.